

Cirque Européen.

Direction de MM. Bérthé et Schmidt.
Avec permission de M. le Résident de Batavia.

Vendredi 18 Décembre 1857.

GRANDE REPRESENTATION.

Exercices nouveaux.

Les Programmes feront connaître le détail des Exercices.

Prix des Places :

- Un Cavalier ou Dame... f 2.—
- Officier jusqu'au grade de Capitaine... 2.—
- Enfant... 1,50.
- Malais... 0,50.

Nota. On pourra se procurer au bureau de location ou à l'Hotel des Indes des BILLETS d'Abonnement.

- 12 Billets pour un Cavalier ou Dame... f 24.—
- Officier jusqu'au grade de capitaine... 18.—
- enfant... 12.—

Pour toutes places retenues f 0,50.

On commencera à 8 heures précises

(3870)

NB. Les Représentations sont fixés le **Mardi et Vendredi de chaque semaine.**

Met toestemming van den Heer Resident van Batavia.

FUNAMBULO

van den heer **LUIS FERONI**
In de Stad, tegenover het IJshuis.

ERSTE GROOTE VOORSTELLING, op Zaterdag den 19 December.

Prijzen der plaatsen :

- Eerste rang... f 2.—
- Tweede... of staan plaats... 1.—
- Kinderen beneden de 12 jaar de helft.

Aanvang des avonds om 8 ure precies.

(3889)

Bij den Ondergeteekende verkrigbaar :

Fransche vruchten, op water en op brandewijn, dito
Gerries, Likeuren, Siropen en Gelljen in soorten, Crem
de Cacau à la Vanille, Mures, Bonbons, Olijven, Vrach-
ten voor taarten, Durham Mosterd, Sla Olie, Egg, Aai-
nen, Tafelout, Zuren, en Sauges, Tongen, Meats en
Soep in blikken, Krenten, Rozijnen, Amandelen, All-
ghes Pale Ale, Barclays Porter en Bantjes Bier in Europa
afgetapt, Gignad, Genever, AVH Kazer, Boter, Bitter,
Japanische Pannetjes, Nachtmiegels, Paffongs, Beezems,
Soba, Eau de Cologne, Lavender, Onwelen, Enveloppes,
Schriftboeken en boekjes, Kamer Stijlen enz. Water-
drappers en IJes Beschuit in blikken van 25 ponden,
zoo geschikt voor de bovenlanden en zeereizigers, als
ook andere beschuit in soorten.

(3833) J. BROWN.

De knecht rolde den aan alle leden verlandden schrij-
ver in de kleine slaapkamer, die zich naast de woon-
kamer bevond en hiermede door eene deur verbonden
was.
Natuurlijk had de deur zich achter hem gesloten,
toen men schreef op het kleine voorportaal hoorden,
en de deur der kamer, waarin de jonge vrouw zich
als allen bevond, werd geopend.
„Ach, mijnheer de Malpré!” riep de jonge vrouw,
toen zij zag dat hij zich aan haar stoel verhiel en daar-
bij met haar zakdoek over de oogen voer, om de soep-
ten der tranen weg te wischen? — „Gij zijt in lang
niet in het dakkamertje der rue St. Séverin geweest,
ge weet toch nog ik daarom niet verdoerd op u zijn.
In het kosteel te Versailles en de prachtige kamer
van het slotter en bekoorlijk der dier hof-
knecht een armen schrijvers!”
„Antwoordde de heer de Malpré met
een zachte en bijna smartelijke uitdrukking; —
„ge zijt onrechtvaardig jegens mij! Ge weet dat
ik nu in de zalen van het koninklijke paleis, in het
gewoel van dat weelderig hof nouit op mijn plaats be-
vond, heb, en dat alleen mijn ambt mij daer vast-
houdt.” — „En toen de jonge vrouw daarop niets ant-
woordde, voer hij warmer voort: „Ge weet ook, dat
ik mijne vrienden nooit te Versailles en in de Louvre
heb gezocht, en dat mijn hart bij allen glans des hof-

Engelsche Biscuits

(diverse soorten) in heele en halve blikken, benevens
een klein partijtje

echte nieuwe Haring.

(3816) LOURAN & VAN WALCHREN.

TE KOOP.

KORREESTEN en GEMESTE
OSSEN.

Te bevragen bij den ondergeteekende.

(3832) J. BROWN.

Te koop.

Een Machine tot het maken van tubulaire en gewone
Steenen, benevens Pannen en Gaten, circa 4000 daags
makende.

Te bevragen bij
(3792) H. M. VAN DOORP
te Batavia.

Een aangenaam Huis
op Gramat, tegenover
de plaats van den heer

Suermondt. Te bevragen bij den heer
(3861) VAN SWIETEN.

Het Huis, thans be-
woond door den heer
Swab, gelegen op

Noordwijk. Te bevragen bij de firma
(3842) HERMENT & BASTIERE.

Met 1° Februarij
het bij uitatok zeer
net Huis, thans be

woond door den Heer C. Pieck. Te bevragen bij den
1ste Luitenant.
(3848) ZWAGER.

Wordt te Hour gevraagd :

Een Huisje met Tuin of Erf. Adres G. G. B.,
Bureau Java-Bode.
(3847)

NORTHERN ASSURANCE COMPANY.

OPGERIGT IN 1836

voor Brand- en Levensverzekeringen,
Kapitaal 1.259.760. Pd. St.

De ondergeteekenden, agens van de
Maatschappij voor Java en de omliggende Nederlandische
Bestanden, zijn thans bereid om aan verzekerden het
verzekering gevolg te geven.

(3850) MORGAN, MELBOURN & Co. Batavia.
MAJOR, MATZEN & Co. Soerabaya.
W. MAJOR & Co. Passaroeang.

Dissolution de Société.

Monsieur CLERC informe le public de Batavia,
qu'il est chargé de la liquidation Clerc & Thonné-
rieux, et que, pour cause de départ prochain de la
Colonie, il liquide également les marchandises qui lui
restent: Montres, Chaises, Bijoux, etc., etc.
(3837)

De ondergeteekende maakt bekend, dat hij van heden
af zijne TOKO geopend heeft.

(3865) J. BELLE.
BATAVIA, 16 December 1857.

Debiteuren en Crediteuren van den boedel van wijlen
den heer M. H. Dickmann, in leven Kapitein der In-
fanterie, worden verzocht binnen den tijd van drie
maanden betaling of aangifte te doen aan de testamen-
taire excentrice te Soerabaya

(3795) H. C. DICKMANN,
Batavia, 11 December 1857. geb. Hornoff.

levens de vrienden in het dakkamertje der rue St. Se-
verin, nooit vergeten heeft. — Hij drukte bij de laat-
ste woorden zachtkeers de hand der jonge vrouw, waar-
over deze tot over de ooren bloosde, en, terwijl zij te
vergeefs hare rechterhand trachtte los te maken, fluis-
terde zij: „Frederik, ge blijft een zweepper!”
„En gij, Francisca!” fluisterde Frederik de Malpré,
— „zijt gij geene zweepper? Hebt ge dan getuist: ik
al die schoone dagen vergeten, toen wij aan de gróene
oevers der Seine Niortaise, toen gij op het goed uwer
tante waart en ik van het collegie te Parijs op mijns
vaders; sluit terugkeerde, hand in hand wandelden en
bij den murmelenden golfslag op de koele zomervon-
den, onder den starrenhemel en bij den glans der nitan
van eene schoone, gelukkige toekomst droomden? Hebt
gij die lenteavonden vergeten, toen wij in de boschjes
bij het slot de Malpré wandelen gingen, en ik u de
in den maneschijn de blinkende torens van mijn vaderlijk
slot wees, en tot u zei: „Daar zult gij eens als mees-
teres gebieden?...” Hebt gij dat alles, alles verge-
ten?”
„Frederik!” bad, hem in de rede vallende, de jonge
vrouw met bevende stem; en terwijl zij haar gelaat
afwendde, zeide zij: „Vergeeten wij die gelukkige drin-
men der kindschheid, die nimmer verwezenlijkt zullen
worden!” — Een diepe zucht ontsnapte aan hare
borst.

Nederlandsche Staats-Loterij

Houders onzer Loten in de 283ste Loterij, ontvingen
met deze post bericht van de uitkomst hunner nummers.
De getrokken prijzen zijn dadelijk beschikbaar.

De vooruitbestelde Loten voor de 284ste Loterij wor-
den heden door ons gedistribueerd. Meerdere Loten
zijn niet meer te bekomen.

Bestellingen voor de 285ste Staats-Loterij worden in-
gewacht.

Heel Lot / 100.—

Half: 50.—

Vijfde: 20.—

(3806) VAN HAREN NOMAN & KOLFF.

BATAVIA, 12 December 1857.

PHOENIX FIRE OFFICE.

Gevestigd te Londen sedert 1782.

Ongelanteerd Kapitaal.

De Ondergeteekenden, Agenten derer Maatschappij,
blijven voortdurend verzekeringen sluiten tegen Brand-
schade op Woon- en Pakhuizen, Meubelen, Koopmans-
goederen, enz., zoo mede op Suiker-, Koffij- en Thee-
Etablissementen, tegen de volgende premien:

Op Gebouwen van Steen met Pannen ge-
dekt, gelegen in Steden, zoodmede op Goe-
deren in dezelve... 1% 's jaars.

Op Gebouwen van Steen met Pannen ge-
dekt, gelegen buiten Steden, en afgezon-
derd van andere Gebouwen, zoodmede op
Goederen en Meubelen daarin aanwezig... 1% 's jaars.

Op Suiker- en Koffij-Etablissementen.

Gebouwen van Steen met Pannen ge-
dekt, zoodmede op Goederen, Producten,
Machinerijen, Gereedschappen, enz., daarin
aanwezig... 1% 's jaars.

Op Gebouwen van Steen en Hout of van
Hout alleen met Pannen gedekt, zoodmede
op Goederen, enz., daarin aanwezig... 1% 's jaars.

Op Gebouwen van Hout, met Strappen
gedekt, zoodmede op Goederen, enz., daarin
aanwezig... 1% 's jaars.

Op Schepen, liggende op Reeden... 1% 's jaars.

E. MOORMANN & Co., te Batavia.
C. DAMNITZ & Co., te Samaring.
P. KERVEL & Co., te Soerabaya.

Wilt u weten hoe u met Nederland alhier
aangekomen, het dubbel boekhouden,
grondig verstaande en met Handel en
administratie bekend, zoekt eene betrekking bij den
handel, of aan administratie een aard, onverschillig staar,

Reflecterenden adresseren zich lett. A, bij
(3843) H. M. VAN DOORP, te Batavia.

Een persoon van middelbare leeftijd,
die gesproken kan met Nederlanders om
Fransche en Hoogduitsche talen, zag zich gaarne bij
eene onderneming in Ned. Indië geplaatst.

Inclinerenden verzoegen zich franco onder lett. B
bij den Uitgever dezer... (3888)

Eene Jufvrouw zag zich gaarne bij
een familie geplaatst tot opvoeding voor
kleine kinderen.

Adres franco lett. X.
(3841) W. BRUNING.

Wilt u gevraagd op een der Kanto-
ren in de stad een klerk, salaris 100
geldens 's maands, vermaanden maan-
keuring, niet en vlag copieeren.

Adres franco met eigenhandig geschreven brieven on-
der Let. A. B. bij den uitgever
(3852) W. BRUNING.

BATAVIA, 16 December 1857.

Wordt gevraagd.

Een Gouverneur, geschikt tot het geven van op-
derwijs aan vier kinderen (jongens).
Informatie te bekomen onder lett. H, aan het post-
kantoor te Bandong. (3782)

„Nimmer verwezenlijkt, zullen worden!” herhaalde
Frederik de Malpré treurig. — En waarom, waarom,
Francisca! worden deze droomen niet vervuld? Waar-
om geloofdet gij dat huwelijk valsch gerucht, dat
gedurende mijne afwezigheid in Indië, waarheen mij 's
konings aangelegenheden yperden, mijne bloedverwan-
ten van mijn dood verbruidden? Vermoeddet gij dan
de arglistigheid dier menschen niet, Francisca, die af-
keerig waren van mijne verbandten met u, omdat gij
geen gaderen en geene voorname familie hadt?
Waarom verboudt gij uw jong, bloeiend leven met
het treurig lot van dezen Scarron?”
(Wordt vervolgd.)

Wordt verlangd Passage naar Nederland voor een familie, bestaande uit een Heer, deszelfs echtgenote en een kind beneden de 12 jaren, benevens deszelfs Secretaris.
 Informatie aan de Drukkerij van de Java Bode. (3825)

Societeit de Harmonie.
THE DANSANT
 Op Vrijdag den 18 December aanstaande.
 De Secretaris,
F. VREEDE.
 (3812)

MAATSCHAPPIJ:
 Tot Nut van het Algemeen in Oost-Indië.
 Algemeene vergadering op Woensdag 18 December 1857, des avonds ten half acht ure precies, in een der lokalen van de Societeit DE HARMONIE.
PUNTEN VAN BEHANDELING.
 1e. Ballotage.
 2e. Rekening en verantwoording van den penningmeester over 1856—1857 (wetten art. 20).
 3e. Huishoudelijk reglement voor de commissie der spaarbank.
 4e. Voorstel betreffende het inlandsch onderwijs et hier.
 5e. Mededeelingen van verschillenden aard.
 6e. Benoeming van eenen Voorzitter, eenen ondervoorzitter en eenen Secretaris, in plaats van de afstapende heeren Th. F. Schill, F. V. van Hengel en J. Munnich, (wetten art. 12).
 De Secretaris,
J. MUNNICH.
 (3819)

Visitekaartjes,
 lithographeerd in alle soorten van letters bij
W. BRUINING.
 (3797)

Visitekaartjes
 in boek-, steen- en blanko-druk (het laatste geheel nieuw) bij
VAN HAREN NOMAN & KOLFF.
 (3844)

Lithographie van H. M. van Dorp, te Batavia.
Visitekaartjes,
 in verschillende grootten à / 8 per 100. (3786)

Socrat Kabara Bahasa Melajoe.
 Abonnemeten voor 1858 ad f 6, worden aangenomen bij
VAN HAREN NOMAN & KOLFF.
 (3803)

Boekhandel van H. M. VAN DORP,
 te Batavia.

Regtsgeeding tegen de 22 Maleijers,
 in ophefelingen aan boord van het koopvaardij-schip TWENTIE, beschuldigd van wederspannigheid, doodslag en brandstichting in een schip.
 Behandeld voor het privaat gerochtshof in Zuid-Nederland, blad 1—12, à 50 Cts. per vel. (3864)

JAVA-BODE.
 De ondergeteekenden, mede-eigenaars van het dagblad de Java Bode, hebben de eer te berigten dat de maatschap tot uitgave van genoemd blad, voor gezamenlijke rekening met den heer W. Bruining, door opzegging van laatstgemelde, op Uitt. December aanstaande ontbonden zijnde, deze onderneming voor hunne rekening op dezelfde wijze zal worden voortgezet ter drukkerij van den overstandergesteekende, die even als vroeger met de administratie van het blad zal blijven belast.
 II. Inteckeningen op de Java Bode, die geneigd zijn met hun abonneement voor het eerste Halfjaar 1858 voort te gaan, worden beleefd verzocht, hiervan zoo spoedig mogelijk aan den overstandergesteekende kennis te geven, en hem de gelden daarvoor franco toe te zenden, opdat de uitgever in staat gesteld mogen worden, de oplage bij tijde te regelen.
 Prijs voor het eerste halfjaar:
 voor Batavia..... f 12,50.
 » Java..... » 15.—
 » de Buitenbezittingen..... » 17,50.
 » Nederland..... » 22,50.
 De Inteckening en Storting voor dat Blad kan ook geschiedt bij van Haren Noman, Kolff & Co. van G. C. T. van Dorp, te Samarang en E. Fuari & Co. te Soerabaya.
H. M. VAN DORP,
VAN HAREN NOMAN & KOLFF.
 (3787)
 Batavia, 14 November 1857.

Per Mail:
De Opstand in Engelsch Indië,
 1ste en 2de vel van het GEDENKBOEK van de belangrijke gebeurtenissen uit den tegenwoordigen tijd.
 Met rone menigte fraaie platen.
 De Inteckening staat open te Batavia en Samarang, bij
 (3804) **VAN HAREN NOMAN & KOLFF.**

BATAVIAASCH HANDELSBLAD.
 De Ondergeteekende heeft de eer te berigten, dat door hem van af primo Januarij 1858 zal worden uitgegeven een NIEUW DAGBLAD, getiteld:
BATAVIAASCH HANDELSBLAD
 onder Hoofd Redactie van den heer
H. J. LION.

Degenen, die geneigd zijn, zich voor het eerste Halfjaar 1858 te abonneren, worden beleefdlijk verzocht hiervan zoo spoedig mogelijk aan den ondergeteekende kennis te geven, en hem de gelden daarvoor franco toe te zenden, ten einde de oplage bij tijde te kunnen regelen.

Prijs voor het Eerste Halfjaar.
 Voor Batavia..... f 12,50,
 » Java..... » 15,—
 » de Buitenbezittingen.. » 17,50.
 » Nederland..... » 22,50.

De Inteckening en Storting der Gelden, alsmede het bezorgen der Advertentiën voor dit Blad kan ook geschieden:
 Te Samarang bij de heeren Kruthoffer, Soesman & Co. en J. C. Muller, ten kantore der firma B. Kopersmit & Co.
 Te Soerabaya bij de Gebr. Kocken; en bij den heer J. Schaap, boekhouder der Stoomboot-Maatschappij van de heer W. Cores de Vries.
 Nader zal worden opgegeven, bij welke kantoren men zich op de Buitenbezittingen kan abonneren.
 (3796) **W. BRUINING.**
 Batavia, 21 November 1857.

Boekhandel Lange & Co.
Zak-Almanak: f 2,—
Kantoor-Almanak. 0,60
Idem. Opgeplakt. 1,60
Beiden franco per post. f 3,—
 (3854)

Boekhandel van H. M. van Dorp, te Batavia.
 à f 15 receptis per exemplaar
 zijn te bekomen eenige weinige exemplaren van de ondergenoemde werken:
 I. De Oosterse Oorlog, 3 dln., met vele platen en plans.
 II. Sus, de Verborgenheden des Volks, deel 1—6, met vele platen. (3822)

VERTREKKENDE PERSONEN.
J. Trip, gemagtigde J. van Lennep. (3868)
F. L. Muller gemagtigde van J. G. H. de Lavalette. (3872)

Het stoomschip **LANGAN LAMONGAN** vertrekt den 30 a. s. via Samarang naar Soerabaya.
 Adres
 (3782) **LEVERT & Co.**

Het stoomschip **Makassar** vertrek 2 maal 24 uren na aankomst der land-mail naar Benkoelen en Padang.
 Een der stoomschepen onder directie van den ondergeteekende zal 24 uren na aankomst der landmail naar Cheribon, Samarang en Soerabaya vertrekken.
 Op den 26sten dezer zal een der stoomschepen onder directie van den ondergeteekende naar Muntok, Bliouw en Singapore vertrekken.
 (3871) **W. CORES DE VRIES.**
 Batavia, 16 December 1857.

Tot den overvoer van Passagiers naar Nederland wordt nog aangeboden het extra snelzuidend campagne schip **OUDEKERKE** o/d **AMSTEL** gevoerd door H. Zinger, op het vertrek van dezen Indier zal op den 25sten dezer direct van hier plaats hebben. Nadere informatie te bekomen bij
 (3873) **B. KOPERSMIT & CO.**

VERMIST
 1 Scheepsloep (4 riems) van buiten wit, van binnen wit en bruin geschilderd, toebehoorende aan het reede liggend schip „GELDERLAND.“
 Die dezelve teregt brengt bij de ondergeteekende kan des verkiezende f 25.— belooning erlangen.
 (3874) **KESSLER & Co.**

BATAVIA.
 Heden is zijne Excellentie de Gouverneur Generaal met gevolg, in den vroegen morgen, van hier naar Buitenzorg vertrokken.

— Op den 14 dezer is ter reede alhier aangekomen het Noord-Amerikaansche stoom-fregat *Mississippi*, kapitein ter zee W. C. Niolson. Deze bodem heeft New York den 19 Augustus verlaten, met bestemming tot versterking der vloot van de Vereenigde Staten in de Chinesche zee. Naar wij vernemen, zal deszelfs verblijf hier ter reede slechts kort zijn en die bodem, na steenkolen te hebben ingenomen, de reis naar Hongkong vervolgen.

— Wij vernemen dat de heer Luis Feroni zijne voorstellingen op het Koningsplein staken en die in de loopde tegenover het IJshuis, aan den ingang der Buiten Nieuwpoortstraat in de stad, voor een korten tijd geven zal, om te later weder op genoemd plein te hervatten; zulende hij intusschen alles in gereedheid brengen, om die voorstellingen aldaar van geheel nieuwen aard te doen zijn. Wij twijfelen niet of ook deze zullen den welverdienden bijval van het publiek ondervinden, die genoemde heer tot dus verre ter dezer plaatse heeft mogen verwerven.

— Voorzeker zullen vele onzer lezers met belangstelling het volgend, uit een der Noord-Amerikaansche bladen overgenomen, bericht lezen:
 Een kleine kring van vertrouwde vrienden heeft, eenige dagen geleden, in St. George, Hanoversquare, het huwelijk bijgewoond van de talentvolle prima donna Miss Catherine Hayes met den heer William Avery Bushwell, een voornaam ingezetene van New York; het strekt ons tot genoegen te kunnen mededeelen, dat dit huwelijk de uitmuntende zangster niet voor het tooneel zal doen verloren gaan, daar zij toch voornemens is, na den winter in Italië te hebben doorgebracht, naar Engeland terug te keeren en zich op nieuw aan haar vak te wijden.

NEDELLAND.
 Rotterdam, 23 Oct. Het herfstweder is zoo zacht, dat men vooral midden op den dag, naauwelijks gelooven kan, dat men reeds zoover in het seizoen gevorderd is. De regen, die het fraaie weder, dat wij genieten, van tijd tot tijd afwisselt, heeft op de temperatuur, die dikwijls 60° F. te boven gaat, tot dusver nog weinig invloed uitgeoefend. Deze voor den land- en tuinbouw zoo gunstige weersgesteldheid, belooft veel goeds voor de wintergewassen, die zich ongetwijfeld tijdig krachtig zullen ontwikkeld hebben. Men klaagt op het platte land echter voortdurend over het onnoemelijk getal ratten en muizen, die in sommige streken het land al het werk onvruchtbaar en door de landbouwers bij duizenden gevangen en gedood worden. Men voorspelt hieruit dat het volgend jaar bijzonder vruchtbaar zal zijn.

De gezondheidstoestand laat over het algemeen wel iets te wenschen over. Er heerschen in verschillende deelen van het land koortsen, die echter hoegenaamd niet gevaarlijk zijn, zoodat zelfs de sterfte er minder dan meer kan geacht worden. Als eene bijzonderheid meldt men uit 's Hertogenbosch, dat op een bevolking van ruim 22,000 zielen, bij den burgerlijken stand aldaar, in eene geheele week geen enkel overlijden was aangegeven. Dit vreemde verschijnsel wordt aan de zachte weersgesteldheid toegeschreven. Sommige geneeskundigen meenen, dat zoodra het koudere najaars weder is ingevallen en eene sterkere luchtstrooming zal te weeg gebracht hebben, die epidemie zal ophouden. In Groningen wil men dat de epidemie wel wat overeenkomt met de bekende van 1826, doch men voegt er bij, dat de wetenschap inmiddels gelukkig niet heeft stilgestaan, zoodat uit dien hoofde het gevaar thans oneindig minder is. Te gelijk met de koorts heerschen in vele dorpen tevens de pokken.

— Van wege de algemeene vereeniging tegen het pauperisme, die dezer dagen te Groningen vergaderd was, wordt een adres gezonden aan den minister van binnenlandse zaken, en in afschrift aan de leden der tweede kamer, behelzende het verzoek, om de voorgedragene wetsbepalingen nopens, de gezondheids-commissien zoodanig te willen uitbreiden en aanvullen, dat het beoogde doel, de verbetering van den algemeene gezondheidstoestand, zal kunnen worden bereikt.

— Men schrijft uit Kleef, dat de gezondheidstoestand van den heer Thorbecke, die aldaar sedert vier werken in het *Hôtel Robbers* logeert, aanmerkelijk is verbeterd. De heer T. zou de volgende week naar 's Gravenhage terugkeeren, om zijne parlementaire werkzaamheden te hervatten.

— Door het departement van financien is het volgende overzicht medegedeeld van de opbrengst der middelen over de maand Sept. en over de vorige negen maanden van 1857, in vergelijking met die over dezelfde tijdvakken van het vorige jaar:

— Dir belastingen: Sept. 1857 f 2.418,157,94½; 1856 f 2.408,941,54. In- en uitgaande regt. en scheepvaartregten: 1857 f 186,561,18; 1856 f 394,098,82; Aeffijnsen: 1857 f 1.182,182,96; 1856 f 1.355,881,10; Waarb. en belasting der gouden en zilveren werken: 1857 f 28.570,20; 1856 f 21.955,84½; Indir. belast.: 1857 f 1.148,076,52½; 1856 f 954,917,23½; Posterijen 1857 f 148,258,99; 1856 f 128,158,70; Staatsloterij 1857 —; 1856 f 58,50; Totaal generaal 1857 f 5,478,857,19; 1856 f 5,288,948,44, en van de negen eerste maanden van 1857 f 41,684,421,96; 1856 f 40,659,485,88.
 — Z. M. de koning is den 22sten Oct. van het Leo in de residentie teruggekeerd.
 — H. M. de koningin, de koningin weduwe, de Prinsessen van Oranje en Frederik, worden in de eerste da-

BIJVOEGSEL

behoorende bij den

JAVA-BODE,

van Woensdag 16 December 1857, No. 100.

en van November van hunne reizen in het vaderland terug verwacht.

— Naar men verneemt, heeft Z. K. H. de prins van Pranje, uit handen van den koning der Beide Sicilien, de onderscheidingsteekenen der Fredinandsorde ontvangen.

— In verband met eene vroeger vermelde oprigting van een koloniaal invalidenhuis, vernemen wij dat daartoe bij het gemeentebestuur van Leiden een geschikt terrein is aangevraagd.

— De zeildag van Zr. Ms. stoomschip *Soembing* en van Zr. Ms. brikken de *Cachelot* en *Macassar*, alle bestemd naar Oost-Indië, is vastgesteld op den 1sten November.

— Het Gerechtshof van Zuid-Holland, zitting houdende te 's Gravenhage, heeft den 16 October uitspraak gehouden in de zaak der 22 aangeklaagde Maleysen, ter zake van het verlaten en verbranden van het koopvaardersschip *Twenthe*, op de hoogte van het eiland Madera en van hetgeen daarbij is gebeurd. Het Hof heeft vier der aangeklaagden, te weten Sidin, Pa Seno, Kasidin en Klaas Ledesma schuldig verklaard aan wederspannigheid van meer dan drie en minder dan 20 personen tegen den kapitein van het schip, en de beide eersten veroordeeld tot eene tuchthuisstraf van vijf jaren, en de beide laatstgenoemden, met erkenning van verzachtende omstandigheden, tot een gevangenisstraf van drie jaren. Het Hof heeft het openbaar Ministerie niet ontvankelijk verklaard in zijnen eisch, betreffende de desertie en den diefstal en heeft al de overige aangeklaagden vrij gesproken, alsmede den hier bovengenoemden Pa Seno van de tegen hem ingebrachte beschuldiging van brandstichting. De advocaat generaal heeft verklaard, dat er termen aanwezig waren, om de beklagden nog gevangen te houden. De Voorzitter heeft openlijk hulde gedaan aan de wijze, op welke de tolken en de verdedigers zich van hunne taak hebben gekweten.

Den 18den zijn de 18 vrijgesproken Javaansche zeehelden op vrije voeten gesteld, naar Rotterdam vervoerd en aldaar in het Zeemanshuis opgenomen. Een hunner was onder weg ziek geworden. De officier onzer arrondissementregtbank, de heer mr. J. H. W. Swellengrebel, die bij hun arrivement tegenwoordig was, heeft zich onmiddellijk het lot van dien man aangetrokken en liefderijk voor zijne verpleging zorg gedragen. Het is zeer te wenschen, dat de overige nu spoedig aangemonsterd zullen worden op een der eerste naar Java vertrekkende schepen, en men mag met regt verwachten, dat de kapiteins hunne pogingen zullen willen aanwenden, om deze lieden zoo spoedig doentlijk hun vaderland weer te doen bereiken, waarvan zij reeds zoo lang verwijderd zijn geweest.

Onder andere grootdeels bekende bijzonderheden, meldt men ons uit 's Hage, betreffende deze Javaansche zeehelden, dat het afscheid der 18 vrijgesprokenen van de vier, die veroordeeld zijn, treffend was en dat zij hen met leedwezen hebben achtergelaten. Vrijdag 11. in de evangenis teruggekeerd, moeten zij den wensch hebben te kennen gegeven, om de straffen, waartoe vier hunner makers waren veroordeeld, gezamenlijk te deelen. Het spreekt echter van zelf, dat dergelijk voorstel geen ingang heeft kunnen vinden, doch men ziet daaruit tevens, hoe weinig begrip de bedoelde lieden van de hier bestaande strafregtspleging hebben.

Reeds meermalen is er melding gemaakt van de deelneming, die de Maleysen hebben ondervonden. Men voegt daar nog bij, dat eene aanzienlijke dame, die vroeger in Oost-Indië is geweest en het Maleisch verstaat, hen dikwerf bezocht heeft, hun verschillende voorwerpen ten geschenke heeft gegeven en hun gisteren eindelijk tot afscheid, onder eene hartelijke toespraak, elk een zilver horologie heeft uitgereikt, als een bewijs van de deelneming, die zij hier te lande hebben ondervonden.

ENGELAND.

Volgens een schrijven uit Londen zijn tot dusverre 32500 troepen uit Engeland naar Indië gezonden, sedert de opstand aldaar uitgebarsten is. Een zeer groot gedeelte daarvan is echter sedert kort vertrokken, zoodat er nog vrij wat tijd moet verloopen, alvorens al die manschappen op het toneel des opstands zullen zijn aangekomen.

— De *Times* behelst weer een artikel over den opstand in Indië, dat niets dan wraak ademt jegens de Cipayes, die, volgens dat blad, niets anders verdienen dan verdeld te worden. De menschheid heeft alleen regten tegen de menschheid, maar niet tegen hetgeen verdierlijk of hetgeen slechts aan het redeloze vee eigen is, hoedanig de opstandelingen zich hebben doen kennen. Dat het blad dus deze gelegenheid op nieuw te baat neemt, om lord Canning aan te vallen wegens zijn aanschrijving tot matiging der wreedheden jegens de Cipayes, kan men ligt denken; maar het valt ook andermaal de Fransche dagbladen aan, die, zoo als het zegt, weinig vreugde betoonen over de laatste door de Engelschen behaalde zegepraal, maar integendeel ingenomen zijn met de ongeligheden, die den opstand aan Engeland baart. Het *Journal des Débats* antwoordt hierop de *Times*, en doet uitkomen, dat de zaak der menschelijkheid door de Engelsche bladen vroeger alles behalve verdedigd is geworden, toen de Fransche soldaten door de Arabieren in Afrika vermoord werden. Die bladen zijn dus weinig consequent.

Londen, 23 October. Vele handelshuizen beginnen te klagen over het gedurig verhoogen van het disconto door de bank van Engeland; zij achten dezen maatregel noodeloos, omdat de uitvoer van goud naar Noord-Amerika daardoor toch niet zal worden belet. De *Morning Post* dringt aan op eene herziening der bankacte. Het disconto, zegt de *Times*, heeft thans het hoogste

in onzen tijd bekende cijfer bereikt en staat op de hoogte, waarop het van 25 Oct. 1847 af vier weken is gebleven tijdens de crisis, welke door de speculatie in spoorweg-aandeelen was te weeg gebracht. De 3 pCt. geconsolideerden stonden toen op 80 pCt., de voorraad van het munitiemateriaal der hank was tot 8,312,000 £ en de reservekas tot 1,547,000 £ verminderd. In de tegenwoordige omstandigheden is het niet waarschijnlijk, dat de gedrukte toestand nog vier weken zal aanhouden, maar vermits wij afhankelijk zijn van de wisselvalligheden der Amerik. markt en het onmogelijk is de bewegingen, welke daar nog kunnen ontstaan, vooraf te berekenen, moeten wij ons bereid houden, aan alle gebeurlijkheden het hoofd te bieden.

— De *Globe*, over den invloed der Noord-Amerikansche geldcrisis op Engeland's handel sprekende, zegt: In Engeland is de voorraad van producten ongemeen klein, terwijl de oogst ruim is uitgevallen; en toch is de prijs van het geld hier te lande tot 8 pCt. gestegen. Dit is oogenschijnlijk eene zonderlinge gesteldheid, dewijl het duidelijk is, dat wij niet te veel ingevoerd hebben; maar de zaak is, dat wij te veel hebben uitgevoerd. Onze uitvoer is groter geweest dan de mate der middelen, welke de consumerende landen hadden, om dien te betalen. Het bedrag van onzen uitvoer is dus geen onfeilbaar kenteeken ter beoordeeling der mate van bloei van onzen handel, en in onze fabriekdistricten zal zich voorzeker weldra eene zware reactie doen gevoelen.

— John de la Haye, chef van de firma, welke zijn naam voert, beweert eene methode ontdekt te hebben, om telegraafdraden veiliger in de zee te laten zinken. Hij dompelt namelijk den kabel, vóór dat hij opgewonden wordt, in eene door water gemakkelijk op te lossen vloeistof, welke ondertusschen zijn geheim is; door middel dezer bewerking moet de kabel op de oppervlakte van het water blijven drijven en eerst dan zinken als de vloeistof is opgelost. Volgens de bewering van den heer de la Haye, heeft deze oplossing eerst plaats als een vijf mijlen lange kabel afgewonden is; dus zoude een stuk kabel van vijf mijlen achter het schip, van hetwelk hij wordt afgewonden, op het water blijven drijven, zoodat de spanning en het gevaar voor breken verminderd zouden zijn. De kabel zoude, naar mate de stof zich in het zee water oploot, en dat wel horizontaal, in de diepte zinken.

— Met de *Ripon* zijn gisteren weder 140 personen aangekomen, die meeat allen Indië hebben verlaten, ten gevolge van den daar heerschen den stand van zaken.

FRANKRIJK.

Te Parijs is men natuurlijk zeer ingenomen met den wensch der divans van Moldavie en Wallachië tot vereeniging. Maar er zijn er, die het betreuren, dat beide lichamen zoo ver zijn gegaan, dat zij het wenschelijke hebben doen uitkomen, om onder de dynastie van een prins uit een der Westersche vorstenhuizen geplaatst te worden. Men beschouwt dien stap als voorbarig en als geschikt, om de tegenwerking van Oostenrijk en Turkije nog meer op te wekken.

Parijs, 23 October. Ik heb u uit eene geloofwaardige bron mededeelen, dat Frankrijk zich thans bezig houdt, met, in vereeniging met de overige mogendheden, die het Parijsche tractaat hebben ondertekend, den dag te bepalen, waarop de conferentien over de regeling der kwestie van de Donau Vorstendommen geopend zullen worden. De voorbereidende werkzaamheden zullen morgen afgelopen zijn en over de wenschen van Moldavie en Wallachië kan het congres ook wel niet in het onzekere zijn. Naar alle waarschijnlijkheid zullen de zittingen in den loop der eerste helft van November beginnen. Men heeft van verscheidene kanten tegengesproken en zelfs de *Pays* en de *Constitutionnel* geven het te verstaan, dat de reis van den generaal Goyon naar Napels volstrekt met geene zending in verband stond. Wij kunnen echter met grond beweren, dat graaf Goyon met eene militaire zending te Napels is belasts geweest.

De ontevredenheid over de maatregelen der bank duurt voort. Men zegt, dat het bestuur der bank, vóór dat het tot de laatste verhooging van het disconto overging, getracht heeft, aan de bankbiljetten een gedwongen koers te geven, doch de keizer zelf heeft zich daartegen bepaald verzet.

— Op den spoorweg van Mans zijn door kwaadwilligheid balken over de rails gelegd met het doel, om ongelukken te veroorzaken. Gelukkiglijk hebben die niet plaats gehad. De schuldige is gearresteerd.

— In de departemten l'Ardèche en Haute Loire zijn de rivieren weer wassende. Het dorp Andrézieux is bijna geheel onder water. De gemeenschap op den spoorweg en andere wegen is daardoor op verschillende plaatsen geheel afgebroken.

— Te Seclin heeft dezer dagen een brand gewoed, waardoor onder anderen veel veldvruchten, die als oogst bijeengezameld waren, eene prooi der vlammen werden. Het is thans gebleken, dat een kind van 10 jaren den brand gesticht heeft. Het heeft daarvan de noodlottige gevolgen wel bevroed en ondervraagd zijnde, heeft het geantwoord, dat het eens een mooi vuur heeft willen zien.

Parijs, 24 Oct. De maire eener gemeente in de omstreken dezer hoofdstad, gisteren geroepen om den zelfmoord van zekeren F..., zijn veldwachter, die zich in eene schuur had opgehangen, te constateren, vond op de borst van het lijk een geschrift gespeld, hetwelk niet anders was, dan het proces verbaal over de oorzaak zijns doods, door den overledene zelven opgemaakt, luidende als volgt:

— In den jare Een duizend acht honderd zeven en vijftig, den drie en twintigsten October, des morgens ten vijf ure.

Ik Jan F.... veldwachter der gemeente V...., bevoorlijkt beesdigd enz.

Verklaar, dat ik mij op gezegd uur in mijne schuur aan een touw ga ophangen en dat er de dood zeker op volgen zal, want dat is mijn verlangen; evenwel en om der waarheid hulde te doen, bevestig en verklaar ik, gezegde en ondergeteekende veldwachter, dat mijne helleveeg van een wijf de oorzaak is, dat ik mij het leven beneem. Zij overlaadt mij met razeu en schelden; voort-

durend zijn wij in twist, bovendien weet ik stellig, dat zij mij schandelijk bedriegt en dat ik ben, wat zooveel anderen zijn; daarenboven verklaar ik, dat ik dikwerf geneigd ben geweest, mijn wijf met mijn sabel neer te houwen, maar ik heb nagedacht Ik heb mijne loopbaan niet met een moord willen eindigen.

Ik verklaar buitendien, dat, uit hoofde van het bovenstaande, het leven mij tot last is en ik mij daarom heb omgebracht.

En aangezien de genaamde Margaretha F, mijne vrouw, daarvan de regstreeksche oorzaak is; dat gevolglijk zij de misdaad van manslag heeft begaan, bepaaldelijk door mij herhaaldelijk toe te voegen: o, jou oud heest! ik zal je zoo lang plagen tot dat je uitsnijdt!

Zoo verlangen wij, dat het tegenwoordig proces verbaal in handen zal worden gesteld van den Keizerlijken procureur, om daaraan gevolg te geven, zoo als zal behooren.

En hebben wij dit ondertekend, verklarende het te zijn opregt en waarachtig.

DUITSCHLAND.

Men verneemt, dat de onderhandelingen tussehen de Pruisische en de Fransche regeringen over een postverdrag, het gewenschte gevolg hebben gehad. De overige staten van de Oostenrijksch-Duische postvereeniging zullen het regt hebben zich daarbij aan te sluiten.

Ook het officieele orgaan der Deensche regering zegt thans, dat de laatste aan hare diplomatieke agenten bij de vreemde hoven eene memorie heeft toegezonden, betreffende den tegenwoordigen stand der geschillen met de hertogdommen.

Berlijn, 24 October. Bij koninklijke cabinetsorder wordt den prins van Pruisen voor den tijd van drie maanden de regering opgedragen. Dit besluit is gebaseerd op de overweging, dat de koning zich, volgens de verklaring der geneesheeren, ten minste gedurende drie maanden met geen regeringsaangelegenheden mag bemoeijen. Gedurende dien tijd is de prins met het opperbestuur belast, tenzij tegen verwachting 's konings gezondheid vroeger hersteld mogt zijn.

In een manifest van den prins aan het ministerie, verklaart de prins, dat het zijn vaste wil is, met nauwgezette inachtneming der constitutie en van de wetten des lands volgens de hem bekende bedoelingen des konings, de regerings-aangelegenheden zoolang te besturen, als Z. M. noodig acht. De prins verwacht, dat het leger, de ambtenaren en alle onderdanen des konings aan hem, den prins, de verschuldigde gehoorzaamheid zullen bewijzen, dat inzonderheid de ministers zowel gezamenlijk als ieder voor zich zelven, al de verantwoordelijkheid zullen beseffen, die op hen rust. Voorts wenscht de prins, dat alle zoo civile als militaire zaken op denzelfden voet als tot dusver plaats had, zullen worden voortgezet, hetgeen ook betrekking heeft op adressen en op onmiddellijk aan het hof van den staat gerigte rapporten, zullende alle stukken, op last des konings, door den prins ondertekend worden.

Ten slotte drukt de prins den wensch uit, dat het Opperwezen hem de kracht moge verleen, om het tijdelijk bewind tot tevredenheid des konings en tot heil des lands te voeren, en dat het volkomen herstel der geschokte gezondheid van zijn koninklijken heer hem weldra zal ontheffen van den last, dien hij op koninklijk bevel om den wille des vaderlands, op zich genomen heeft.

Frankfort, 22 October. In weerwil van de genomen maatregelen ter handhaving van de openbare rust, is het gisteren avond hier ter stede weder tot eene vechtpartij tussehen de Pruisische en Oostenrijksche soldaten gekomen. Patrouilles doorkruisten tot laat in den nacht de meest bevolkte gedeelten der stad.

PORTUGAL.

Uit Lissabon wordt dd. 28 Oct. gemeld, dat de boosaardige koorts aldaar toenemende is, hoewel men alle mogelijke maatregelen daartegen neemt, door b. v. in de meest besmette wijken tonnen teer te verbranden. In weerwil van den aanstekenden aard der ziekte, bezoekt de koning dagelijks de hospitalen en neemt van alles kennis.

MADAGASKAR.

Tijdingen van Madagaskar berigten, dat koningin Ranavalao alle Fransche en Engelsche ingezetenen uit haar gebied gejaagd heeft. De aanleiding tot deze daad moet in de onstandigheid gezocht worden, dat de Europeanen het voornemen koesteren, haar te onttroonen en haren zoon, prins Rakoutou, tot koning te verheffen.

HAITI.

Tijdingen uit St. Domingo, loopende tot het laatst van September, zijn van dien aard, dat men een spoedig einde van den burgeroorlog tussehen de aanhangers van den president Baez en die van den generaal Santana hopen mag. De laatste was er in geslaagd, om zich met eenige troepen bij de insurgenten te voegen, die Baez in de hoofdstad belegeren. Er was dan ook al over de overgave van de stad onderhandeld. Baez zou stellig zijne functien nedergelegd hebben, zoo de bevolking dit niet had verhinderd.

JAPAN.

Wij ontleenen aan de *Triest Z.* van 6 Oct. de volgende regelen omtrent Japan, die ons voorkomen niet van belang ontbloeit te zijn.

Het Hof van Jedo, naar de raadgevingen van Nederland, den consuls der Europeesche mogendheden mededeelingen toegezonden hebbende, inhoudende dat het Gouvernement geneigd is handels en vriendschaps overeenkomsten te sluiten, zoo kan men het openstellen van het Japansche rijk als eene besliste daadzaak beschouwen, die op den wereldhandel een grooten invloed zal uitoefenen. De Japansche Archipel bestaat uit eene vereeniging van eilanden, die tegenover het vasteland van Azie bijna even zoo gelegen zijn als de Britsche-eilanden tegen over dat van Europa en wier bevolking misschien het vernuftigste volk is van gansch Oostelijk Azia. Thans reeds is de landbouw in Japan tot eene bewonderenswaardige hoogte ontwikkeld. De bergen en heuvels worden tot aan hunne kruinen bebouwd en alle, Nagasaki bezocht hebbende, reizigers, spreken met bewondering over een landbouw, die de stad met een der prachtigste plantenkronen omringt, welke zich tot

op de hoogste toppen der bergen uitstrekt. De Japansche landbouw bestaat voornamelijk in de rijstteelt, die van hare zijde weder een stelsel van uitgebreide werken tot besproeiing heeft doen geboren worden. Door het zaad op eene, met de beginselen van een goeden akkerbouw overeenstemmende, wijze te doen afwisselen, verkrijgt men op Nipon en de Lia-Tsjieu eilanden een dubbelen oogst in het jaar. Behalve Turksche tarwe, jamjammers en suikerriet, (1) wordt er ook tarwe met zeer goeden uitslag geteeld. Japan bezit een belangrijke rijkdom in zijne houtsoorten. In zijne bosschen wordt de *Urusi* gevonden, wiens harst dient tot het maken van dat schoone lakvernis, hetwelk men in Europa nog niet heeft kunnen nasmaken. De bambus en piang leveren de grondstoffen op voor een, in het land zeer in gebruik zijnde, soort van weesels. Met de velds van de bambus maakt de Japanees ook drukpapier. De vrucht van eene soort van notenboom schenkt eene olie van uitnemenden smaak, terwijl de bast dier vrucht dient tot het bereiden eener verfv, die zeer veel overeenkomt met het Chinese zwart. De kamilleteelt, in de IX of X eeuw ingevoerd, is thans eene der belangrijkste.

Wat de mineralen aangaat, zoo moet vooral melding gemaakt worden van het goud, hetwelk in groote hoeveelheden in de provincie Sado gevonden wordt. Het Goud-eiland (Kin-Sima) en het Zilverland (Gin-Sima) zijn hunne namen aan hunnen rijkdom in die metalen verschuldigd. Het zilver wordt voornamelijk op het eiland Nipon gevonden en de Portugezen voerden daarvan vroeger tot eene waarde van drie millioen dollars 's jaar uit. (2) Het koper is mede zeer in het land verspreid en wordt voor uitmuntend gehouden. IJzer werd insgelijks in drie provincies gevonden en men verzekert, dat het Japansche staal het beste Engelsche evenaart. De steentelmijnen strekken zich veer in de Noordelijke provincies uit en leveren een brandstof, die door den Commodore Perry zeer geroemd wordt. Buitendien bezit het land een buitengewoon rijkdom in zwavel, bepaaldelijk in de provincie Satsuma en op het zwavel-eiland. (Ivo-Ga-Sima) De kusten zijn bezaaid met de kostbaarste koraalbanken, waar de schoonste parelen gevischt worden.

Wat de nijverheid aangaat, zoo hebben wij reeds over het staalfabriek gesproken, waarin de Japanners zeer ver gevorderd zijn. Over het algemeen zijn zij zeer bekwaam in het bewerken van metalen; hunne standbeelden en munten bewijzen zulks. In de groote steden worden talrijke zijde en porselein winkels gevonden gelijk ook lakfabrieken, welke de door de ganache wereld om hunne schoonheid bekende lakwerken opleveren. Minder bekwaam zijn zij in maken van glaswerken, en waarschijnlijk zal de invoer daarvan voor de hoofdsteden Jedo, Myake, O-Sako en Nagasaki voor eene groote ontwikkeling vatbaar wezen. Tot dus verre zijn er slechts metalenspiegels bekend. Tegenovergesteld heeft de drukkunst eene zeer groote hoogte bereikt en vooral verdienen de verschillende papiersoorten een bijzondere aandacht. Het drukken in kleuren is mede in gebruik en tot eene volmaaktheid gebragt, die in Europa nog niet gekend is. Dienaangaande moet er ook gewag gemaakt worden van het drukken en relief en de afwisseling van kleuren, die allen uit uit planten getrokken sappen bestaan. De Japanners bezitten geen minder groote bekwaamheid in het leerlooijen, distilleren en katoenverven, waartoe zij zich dikwerf van in Europa grootendeels onbekende grondstoffen en andere middelen bedienen. (3)

Dit alles in aanmerking genomen, zoo kan er geen twiifel bestaan, dat het Japansche rijk niet vroeg of laat een der gewichtigste middenpunten van den wereldhandel wordt.

(L'Isthme de Suez.)

- (1) Suikerriet echter slechts weinig en van slechte hoedanigheid.
- (2) Niettemin levert Japan in evenredigheid meer goud dan zilver op.
- (3) Volgens deskundigen is deze laatste zinnede zeer overdreven.

Redactie.

Ingezonden Stukken.

Nog een woord over de vraag of de Consuls kunnen beschouwd worden met een diplomatiek karakter te zijn bekleed.

Mr. de Bous heeft, in den Java-Bode van 17 October II., nader zijne stelling trachten te verdedigen, dat de consuls als diplomatieke agenten beschouwd moeten worden. Dat hij bij zijn gevoelen volhardt kan juist zijn; weinige zaken boezemen mij zoo veel eerbied in als eene vastgevestigde overtuiging, maar wil men die door het publiek doen deelen, dan kan men ontzenuwing der tegen de eens opgezette stelling aangevoerde bewijzen; of dit in deze geschied is moge het publiek beoordeelen.

Mr. de B. toch had, in zijn eerste artikel, zijne meening, dat minstens de consuls envoijés het karakter van ministers publics hebben, gegrond: 1, op het gevoelen van Bijnkershoek, 2, op een artikel van het in 1769 tusschen Spanje en Frankrijk gesloten tractaat en 3, op het gewigt der consulaire betrekking en de belangrijkheid der hun opgedragene werkzaamheden.

Ik heb aangetoond, dat integendeel Bijnkershoek het gevoelen door Mr. de B. voorgestaan ten sterkste bestrijdt, dat het aangehaalde artikel een in Frankrijk slechts aan de consuls van Spanje, Rusland, Engeland en Mexico toegekend voorrecht betrof, van niet gegijfeld en slechts voor zware misdaden gevangen gezet te kunnen worden, waarbij hun echter nimmer het kenmerkend voorrecht der gezanten het regt van exterritorialiteit is toegekend; wat het derde punt betreft heb ik aangevoerd, dat die gene redenering de jure constituendo niet de jure constituto was en getracht aantetoonen, dat de werking der consuls de voorrechten, den ministers publics toegekend, voor hen niet noodzakelijk maakte.

Mr. de B. heeft wel is waar beweerd, dat bij het volkenregt van geen jus constitutum sprake konde zijn, waarover straks nader; maar voor het overige heeft hij, de bij zijn eerste artikel aangevoerde argumenten als onnutte ballast over boord werpende, mijne bestrijding niet willen of niet kunnen wederleggen en zich bepaald tot de bewering, dat ik, mijne uitspraak slechts op het

gezag der auteurs grondende, genoegzaam wederlegd zoude zijn, indien hij de schrijvers noemde, die het geschilpunt in zijnen geest beelieten.

Dat ik niet eene reeks van citaten geleverd, maar zooveel mogelijk mijn gevoelen door dat der bekendste schrijvers over volkenregt getracht heb te staven, behoeft geene verdediging. Neminus crede sed crede argumentis" riep mijn groote leermeester Cobet ons steeds toe, maar niettemin beriep hij zich, ons de vruchten van zijn onderzoek mededeelende, tot staving van zijn gevoelen op de schrijvers, die het een en ander bepaald punt tot onderwerp hunner studie hadden gemaakt. Waar kan dit echter meer noodig zijn dan bij een strijd over volkenregt. Niemand toch zal gelooven, dat een systeem van volkenregt geheel en al volmaakt in iemands brein zal ontstaan, en gelijk Minerva uit het hoofd van Jupiter geharnast en gewapend te voorschijn treden. Daarenboven, Mr. de B. vergees het mij, al ware zulks bij hem of bij mij het geval, ik twiifel zeer of ons systeem door het algemeen met vrouwen zoude worden ontvangen. Neen, terecht zegt Göthe:

Ein Quidam sagt, ich bin von keiner Schule,

Kein Meister giebt mit dem ich hütle.

Auch bin ich weit davon entfernt,

Das ich von Todten was gelernt;

Das heisst wenn ich ihn wohl verstand

Ich bin ein Narr auf eigener hand.

Ook Mr. de B is met mij deze meening toegedaan. Dit bewijst zijn laatste artikel. Had hij zich vroeger alleen op Bijnkershoek, en nog wel zonder diens schrijver natelezen, beroepen, nu haalt hij zijne schade in en werpt mij op het gezag van den heer de Cussy eene menigte auteurs tegen, zoovelen, dat ik erkennen moet, dat de door mij nageslagen Wheaton, Kluber, Toelin en Bijnkershoek overstemd worden.

Mr. de B. stelt zich toch niet een kiescollege voor waar, gelijk bij voorbeeld in 's Gravenhage, de stem van Ms. Thorbecke, Groen en van Hall gelijk staat met die van den onbeduidendsten tapper of kruidenier, die slechts de vereischte f 100 belasting betaalt en wil niet aan ieder, die in zijn leven een paar regels over volkenregt heeft geschreven, een stem geven, en elk vraagpunt bij volstrakte meerderheid van stemmen doen beslissen?

Het zij mij vergund te doen opmerken, dat dan nog het mij niet zwaar zoude vallen, de verlorene meerderheid te herwinnen, waarvoor ik op het oogenblik slechts de Wicquefort, Vattel (niet Vatel dat was de bekende kok der familie Condé) Moser en Martens behoef te noemen.

De meerderheid echter moet niet in een geschil over het volkenregt beslissen, wat dan? Een wetboek van volkenregt bestaat zekerlijk niet, waar moet men dan de regelen zoeken en in hoeverre kan men in hetzelfde een jus constitutum aannemen?

De geschiedenis en de verschillende gesloten tractaten moeten zekerlijk als de voornaamste bron aangevoerd worden. En nu is het een belangrijk punt, dat, terwijl de voorrechten en bevoegdheid van ministers publics bij alle bekende volken voor goed geregeld vastgesteld zijn, men steeds over de toelating van consuls overeenkomsten heeft gesloten, waarbij hun, bij wijze van gunst, meerdere of mindere voorrechten worden toegekend, die zich echter nimmer tot het kenmerkend voorrecht der gezanten, niet aan de wet van het land, waar zij zich bevinden onderworpen te zijn, uitstreken. De uitdrukking door Mr. de B. aan het tractaat tusschen Spanje en Engeland van 1667 ontleend, kan zoo geheel uit zijn verband gerukt tot geen bewijs strekken; zelf heb ik reeds erkend dat er om dien tijd eenigen strijd over den rang der consuls bestond, en wie zal de ministers der toen zoo diep gezonkene Spaansche en Engelsche monarchien (de eenige Temple uitgezonderd), als autoriteiten voor het volkenregt aannemen?

Daarenboven zocht juist in dien tijd Engeland aan zijne consuls een grooter gewigt toetekennen. Vroeger reeds voerde ik een arrest van het Hof van Holland aan, waarbij het beweren des Engelschen consuls te 's Gravenhage, dat ook hij het regt van exterritorialiteit bezat, als ongegrond werd verworpen.

Wat nu het reglement omtrent de gezanten, bij het Weener congres vastgesteld, betreft, men kan wel beweren, dat de consuls daarin niet vermeld zijn, omdat men ten hunnen opzichte tot geene beslissing is gekomen, maar als het reglement toch zegt: "Ministers publics zijn die, zoo volgen zij in rang op elkander, laatstelijk de met eene diplomatieke zending belaste consuls, (deze onder de vierde klasse, die der chargés d'affaires), kan men toch niet volhouden, dat zij, die bij dat reglement niet genoemd zijn, tot de diplomatieke agenten behooren, anders toch kon men gerustelijk alle bepalingen omtrent bevoegdheid en rang weglaten; want altijd zullen personen overblijven, die niet bepaaldelijk zijn uitgesloten en men zal u toeroepen: de regel "qui de uno dicit de altero negat" is te gevaarlijk; zoodra iemand een bijzonder voorrecht niet uitdrukkelijk is ontzegd, is hij daartoe gerechtigd.

In de tweede plaats de schrijvers over volkenregt, en wel moet hier niet de meerderheid van stemmen beslissen, maar het gevoelen van hen, die algemeen gezag genieten, vooral als hunne grondstellingen reeds geruimen tijd door de verschillende volken als juist en geldig zijn aangenomen. Gelijk de laatste Romeinsche keizers voor Theodosius aan de uitspraken van sommige rechtsgeleerden een bijzonder gewigt toekenden, zoo heeft de algemeene meening der beschaafde wereld aan enkele schrijvers, waaronder in de eerste plaats, de Groot, Bijnkershoek, Vattel, Wheaton en Toelin mogen gerekend worden, een gezag toegekend, dat geen minder bekend schrijver, hoe kundig hij ook moge zijn, ooit kan bezitten.

Tegen de schrijvers, door Mr. de B., op gezag van den heer de Cussy, aangehaald, kan nog ingebragt worden, dat Mr. de B. hunne werken noch bezeten, noch gelezen schijnt te hebben, en dus voor de juistheid zijner aanhalingen niet kan instaan, evenmin als hij mij verzekerde, dat de aangehaalde plaatsen niet uit haar verband zijn gerukt. Maar daarenboven zal Mr. de B. zelf erkennen, dat het geen mannen zijn, die de wettenschappelijke wereld enige algemeene bekendheid of vermaardheid bezitten. Wel is waar maken Pardessus en Portalis hierop eene uitzondering maar de een is vermaard als schrijver over handelsregt, de andere als

een der ontwerpers van den code civil; volkenregt zelfs nimmer door hen opzettelijk behandeld.

Onder de bronnen van het volkenregt kunnen de verschillende geregeltijke uitspraken gebragt worden, die het echter geene internationale regbanken, de vermeen ik, dat zij voornamelijk van belang zijn op de gronden, waarop de uitspraak rust, te doen kennen.

Voor het zeeregt zouden nog de door de verschillende regeringen uitgevaardigde verordeningen omtrent prijzen genoemd kunnen worden, maar over het algemeen zal toch het volkenregt uit de drie boven opgenoemde bronnen geput moeten worden.

Dat het naturregt, de logica en het gezond verstand ons moeten dienen, om daaruit de gronden, waarop ons gevoelen steunen, te ontwikkelen of in een strijd tusschen die bronnen te beslissen, is duidelijk, maar ons gevoelen, alleen op de wenschelijkheid en billijkheid gegrond, zonder inachtneeming of in strijd met de bestaande tractaten en de voornaamste schrijvers, mag veel waarde hebben, mag zoo toegelicht en verdedigd worden dat werkelijk het voordeel er van in het oog springt; dan is het te wenschen dat het voortaan bij internationale verdragen en handelingen worde gehuldigd; maar toch ligt het buiten het bestaande volkenregt: "Agitar de jure constituendo, non de jure constituto."

Bij het reeds aangevoerde en niet bestreden argument, dat een consul niet als minister public kan aangemerkt worden, daar hij de toestemming van een andere regering noodig heeft, om zijne betrekking te aanvaarden en te bekleeden, behoef ik niet langer stil te staan; alleen is niet onbelangrijk op te merken, dat de Engelsche consuls wel hunne aanstelling van het Foreign Office verkrijgen, maar voorts orders ontvangen en correspondentie voeren met de Board of Trade (zooveel als een ministerie van koophandel). Wordt de consul met eene diplomatieke zending belast, dan verandert zulks natuurlijk; deze soort van consuls echter zijn in den gevoerden strijd niet begrepen.

Een enkele woord over de quaestie van consuls envoijés. Dat mijne uitdrukking, dat Mr. de B. dit onderscheid aan geen schrijvers over volkenregt ontleend heeft gewaagd is, erken ik na herlezing gaarne. Gesteld toch, dat op het oogenblik iemand in Europa dezelfde uitdrukking bezigde, hoe kon dan ook zijn antagonist hem verwijten ex tripode zulks beweerd te hebben! Hoe zoude hij hem ook niet kunnen toeroepen: Mr. C. G. de Bous heeft zulks reeds in den Java-Bode van 26 Augustus 1857 geschreven!"

Uit de aangehaalde woorden, van den heer de Cussy kan ik echter mijn ongelijk nog niet inzien. Wat zegt deze schrijver: "Chacun doit comprendre qu'il est utile etc. que les consuls soient envoijés entretenus" niets dan een wensch, dat de consuls uitgezonden worden.

De tweede aanhaling is nog sterker "Publicistes et gouvernements devraient établir par leurs écrits et actes" "Wat? een onderscheid tusschen twee klassen der consuls: envoijés en simples agents commerciaux, die hij zich nu beklagt, dat gelijk gesteld worden. Ik heb toch niet ontkend, dat sommige consuls uitgezonden, sommige ingezetenen van het land, waar zij benoemd werden, waren; alse heb ik gezegd, dat het volkenregt der verate soort daarvan geen meerdere voorrechten boven de anderen toekende. De aangehaalde citaten drukken alleen de wenschelijkheid eener zoodanige onderscheiding uit; dat dezelve bestaat volgt hieruit geenszins.

Wil de heer de Cussy de consuls onder de ministres publics rekenen, ik heb er vrede mede, maar voor dat Mr. de B. mij de gronden, die hij daarvoor aanvoert, mededeelt, geloof ik niet dat de naam van de Cussy zooveel invloed heeft, dat tegen de zoogenaamde klassieke schrijvers over volkenregt, zijn bloot beweren zoude behooren aangenomen te worden. Daarenboven hij is zelf consul generaal geweest en "vous êtes orfèvre, Mr. Josse" Welligt is hij een even vurige strijder voor de consuls als in der tijd de Wicquefort het voor de gezanten was.

Dat deze stelling echter door hem verdedigd is, verwondert mij. De ordonnantie van Lodewijk Philips van 1833 maakt toch uitdrukkelijk onderscheid tusschen het corps diplomatique en het corps consulaire; daarenboven Mr. de B. heeft, tot staving van zijne meening, een vonnis van het tribunal civil de la Seine van 1810 aangevoerd; dezelfde regbank had in 1840 de voorloopige inbetchteniseming vernietigd van een met officiele stukken, aan de verschillende gezanten zijner natie gerigt, doorreizend persoon, die toen consul te Genua was, op grond, dat de consuls tot de ministres publics behoorden. La cour royale te Parijs echter heeft wel is waar dit vonnis bekrachtigd, doch op grond, dat die persoon — zekere heer Belgley — officiele stukken voor zijn gouvernement aan gezanten overbragt; de gronden, waarop het tribunal zijn vonnis geveld had: dat namelijk een consul onder de ministres publics behoorde, als verkeerd verbeterende. Zoo is dan ook in mijnen zin beslist bij een vonnis van het tribunal de la Seine 4 Augustus 1843 en bij twee arresten van het Hof te Parijs 28 April 1841 en 25 Aug. 1842 (Gazette des Tribunaux 9 Mei 1841, 9 Augustus en 6 September 1842) Hoewel ik boven aangemerkt heb, dat in het volkenregt, een vonnis betrouwbaar als afdoend argument kan aangenomen worden, daar namelijk die beslissing veel van de wetten en meeningen in het land, waar het geslagen is, zal afhangen, geldt het zeker als bewijs voor dat land, dus kan ik mij ook tot staving van mijn gevoelen op de Fransche jurisprudentie beroepen.

Bij het aangevoerde in mijn vorig artikel omtrent het niet noodzakelijke of wenschelijke zelfs, dat men ooit de consuls als ministres publics mogt beschouwen, nog een opmerking, om daarmede voor goed met deze quaestie te eindigen.

Het groote voorrecht der gezanten (ministers publics), dat van exterritorialiteit heeft natuurlijk ook vele nadeelen, doch daar zij zich gewoonlijk in eene residentieplaats bevinden en dit regt zich tot weinige personen uitstrekt, doet het schadelijke zich minder gevoelen. Welke grenzenlooze verwarring konde echter ontstaan, wanneer alle consuls, op zoovele plaatsen verspreid, aan den burgerlijken maar vooral aan den strafregter van het land, waar zij hun verblijf houden, onttrokken werden.

J. C. J. VAN SCHALE.

Soerabaya, 6 November 1857.

Scheepsberigten.

Straat Nunda doorgeweid.

Table with columns: Datum, Vlag, Namen der Schepen, Gezagvoerder, Van, Datum, Naar. Lists ship arrivals and destinations.

Aangekomen Schepen te Batavia

Table with columns: Datum, Vlag, Namen der Schepen, Gezagvoerder, Van, Datum, Agenten. Lists ship arrivals and agents.

Vertrokken Schepen van Batavia.

Table with columns: Datum, Vlag, Namen der Schepen, Gezagvoerder, Naar. Lists ship departures and destinations.

In lading liggende Schepen te Batavia.

Large table with columns: Vlag, Namen der Schepen, Gezagvoerder, Bestemming, Agenten. Lists ships in cargo with destinations and agents.

In Particuliere schepen zijn aangeduid met een *

Aangekomen schepen te Samarang.

Table with columns: Datum, Vlag, Namen der Schepen, Gezagvoerder, Van. Lists arrivals to Samarang.

Vertrokken schepen van Samarang.

Table with columns: Datum, Vlag, Namen der Schepen, Gezagvoerder, Naar. Lists departures from Samarang.

In lading liggende schepen te Samarang.

Table with columns: Vlag, Namen der Schepen, Gezagvoerder, Bestemming, Agenten. Lists ships in cargo at Samarang.

Vertrokken schepen van Soerabaya.

Table with columns: Datum, Vlag, Namen der Schepen, Gezagvoerder, Naar. Lists departures from Soerabaya.

Aangekomen schepen te Soerabaya.

Table with columns: Datum, Vlag, Namen der Schepen, Gezagvoerder, Van. Lists arrivals to Soerabaya.

In lading liggende schepen te Soerabaya.

Table with columns: Vlag, Namen der Schepen, Gezagvoerder, Bestemming, Agenten. Lists ships in cargo at Soerabaya.

Vertrokken schepen van Indramayoe.

Table with columns: Datum, Vlag, Namen der Schepen, Gezagvoerder, Naar. Lists departures from Indramayoe.

Aangekomen Schepen te Cheribon.

Table with columns: Datum, Vlag, Namen der Schepen, Gezagvoerder, Van. Lists arrivals to Cheribon.

Vertrokken schepen van Cheribon.

Table with columns: Datum, Vlag, Namen der Schepen, Gezagvoerder, Naar. Lists departures from Cheribon.

Vertrokken schepen van Tagal.

Table with columns: Datum, Vlag, Namen der Schepen, Gezagvoerder, Naar. Lists departures from Tagal.

Aangekomen schepen te Pekalongan.

Table with columns: Datum, Vlag, Namen der Schepen, Gezagvoerder, Van. Lists arrivals to Pekalongan.

Vertrokken schepen van Pekalongan.

Table with columns: Datum, Vlag, Namen der Schepen, Gezagvoerder, Naar. Lists departures from Pekalongan.

Aangekomen Schepen te Pasoeroean.

Table with columns: Datum, Vlag, Namen der Schepen, Gezagvoerder, Van. Lists arrivals to Pasoeroean.

Vertrokken Schepen van Pasoeroean.

Table with columns: Datum, Vlag, Namen der Schepen, Gezagvoerder, Naar. Lists departures from Pasoeroean.

Vertrokken Schepen van Probolinggo.

Table with columns: Datum, Vlag, Namen der Schepen, Gezagvoerder, Naar. Lists departures from Probolinggo.

Aangekomen schepen te Bezakie.

Table with columns: Datum, Vlag, Namen der Schepen, Gezagvoerder, Van. Lists arrivals to Bezakie.

Aangekomen Schepen te Palembang.

Table with columns: Datum, Vlag, Namen der Schepen, Gezagvoerder, Van. Lists arrivals to Palembang.

Vertrokken Schepen van Palembang.

Datum. Flag. Namen der Schepen. Gezagvoerder. Naar
Nov. 27 N. I. bark Srie Palembang Tjo Oewiepin. Cheribon.
" 28 Z. M. schroefstooms Montredo t t's 1 Andra. Batavia.

Aangekomen Schepen te Tjilatjap.

Datum. Flag. Namen der Schepen. Gezagvoerder. Van
Dec. 1 Ned. brik Louise Roeloffina. J. A. Sijbrandi. Batavia.

Vertrokken schepen van Sumanap.

Datum. Flag. Namen der Schepen. Gezagvoerder. Naar
Nov. 23 N. I. schoen. Maria. Pa Jansje. Balie.
" 24 " " Sophia. Siandoo Djaja. Soerabaya.

Aangekomen schepen te Panaroekan.

Datum. Flag. Namen der Schepen. Gezagvoerder. Van
Nov. 24 Ned. schip Constantia. E Vonck. Soerabaya.

Vertrokken schepen van Panaroekan.

Datum. Flag. Namen der Schepen. Gezagvoerder. Naar
Nov. 26 Ned. schip Bato. Broeksmijt. Nederland

Aangekomen Schepen te Pamakassan.

Datum. Flag. Namen der Schepen. Gezagvoerder. Van
Nov. 25 N. I. bark Tlantaj. Liem Goanling. Soerabaya

Vertrokken schepen van Pamakassan.

Datum. Flag. Namen der Schepen. Gezagvoerder. Naar
Dec. 3 N. I. bark Tian Taj. Liem Goanling. Palembang

**AANGEKOMEN PASSAGIERS TE BATAVIA
van den 5 tot en met den 10 December 1857**

Met het N. I. stooms *Makassar*, kapt. F. H. Schmidt, de ing. 3e kl. *Schranz* en echtg. de heer *Lehman* en echtg. mev. *Woothoff*, 2 M. troepen en bannelingen, van Bencoolen.
Met de N. I. brik *Naare Madjid*, kapt. Said Aijdroes, mev. *V. Bloh*, van Cheribon.
Met de Ned. bark *Bezoekie*, kapt. J. H. Lammerts van Bueren, de heeren *Portengen* en echtg. *Carbein* en echtg. van der *Meijden* en echtg. *H. van der Loo*, *Zuw*, *Mispelblom Beijer*, van Dongen, de Koort, *Koekers*, meijvr. *Bode*, I onder officier en echtg. en 2 bed. van Rotterdam.
Met het N. I. stooms *Koningin der Nederlanden*, kapt. E. Lewis, de heeren *Noordziek*, *Mathieu* en *sam Baks*, van der *Putte*, v. d. *Zweep*, v. d. *Putte*, *Flour* en *sam Anemaet*, meijvr. van *Delden*, mevrouwen *Maurin Breker* en *sam. Theman* en *sam v. d. Vliet*, en de heer *Cohen Stuart*, van Samarang.
Met het N. I. stooms *Banda*, kapt. A. G. Bosch, de lt. v. d. *Velde*, van *Lier*, *Netcher*, *Walboom*, *Joseph*, 2 M. troepen en 8 bannelingen, van Singapore.
Met het Ned. schip *Nassau*, kapt. E. Vergenius, de heeren T. *Groenewald* en J. B. *Alphen*, v. Amsterdam.
Met de N. I. brik *Alomani* kapt. Sech Salim, met 15 arabieren en 27 inlanders, v. Singapore.

**VERTROKKEN PASSAGIERS VAN BATAVIA
van den 8 tot en met den 11 December 1857**

Met het N. I. stooms *Langan Lamongan*, kapt. T. Deighton, meijvr. *Le Jelle*, de heeren *Eschi*, *Fearen*, *Jhr Quarles van Ufford*, *Wijtkoff*, *Dijkstra* en mev. *Dijkstra*, de Jhr van der *Does de Weij*, *In 't Veld*, 1 chinnes, 3 Inlanders, 2 M. troepen en bannelingen, naar Samarang via Cheribon.
Met de Ned. bark *Landbouw*, kapt. H. A. Kleijnenberg, de heeren *van Staedel*, *Coester* en 2 kinderen, jonge heeren C. B. F. en B. F. *Andweg*, naar Nederland.
Met het N. I. stooms *Soerabaya*, kapt. A. Guijot, met 2 M. troepen, naar de Molukkes.
Met het N. I. stooms *Palembang*, kapt. H. J. Rosboom, met 2 M. troepen, naar de *Wester afdeling van Borneo*.
Met de Eng. bark *Pet*, kapt. J. Mac Arthur, met den gepasp. milit. G. *Beugel*, naar Melbourne.
Met het N. I. stooms *Koningin der Nederlanden*, kapt. E. Lewis, de heeren C. *Hemel*, J. W. *Schutts*, O. M. *Robert van Son*, E. J. *van Coevorden*, en de matroos W. *Conford*, afkomstig van het eng. schip *Pet*, a. Singapore.
Met de N. I. schoen *Witch of the Wave*, kapt. Oedin de heer O. *Kunhardt*, a. *Pamanoeban*.
Met het N. I. stooms *Makassar*, kapt. F. H. Schmidt, met 2 M. troepen en bannelingen, a. Soerabaya.

Handelsberigten.

**Aan en Uitvoer te Batavia van den 28
November. tot en met den 8 December 1857.**

AANVOER.

Van Palembang per Ned. ind. bark *Neijmoon*, gez. Said Abdul Rachman bin Kassim.
3 coll. machinerien. 900^{2/100} do. rotting. 26 do. dammer. N. H. M.
478 pic. onge. katoen. 112^{2/100} do. dammer. 30^{2/100} do. benzoin. 4^{2/100} do. kaneel. 1^{2/100} do. tabak. 20600 ps. rotting. stokken. 1 doz. en 4 wip. stoelen. 98 corg. houtwerken. 4 en 1^{2/100} doz. stoelen. 4^{2/100} pic. was. f 1000. receptis. *Gezagvoerder*.
39^{2/100} pic. gomelastiek. 1400 str. zeilgaren. 8 corg. houtwerken. 12^{2/100} pic. koffij. 1^{2/100} do. was. *Oeij Sektjotj*.
2^{2/100} pic. tabak. 7^{2/100} do. gutta percha. 116^{2/100} corg. houtwerken. 1 pr. kasten. 6 pa. houtwerken. 10 vs. staal. 1^{2/100} pic. soethout. *Kwes Tjoa*.
9^{2/100} corg. houtwerken. *Ong Pa*.
8^{2/100} pic. komrie. olie. 13 do. benzoin. 1^{2/100} do. koperwerk. *Abdul Wahid*.
6^{2/100} pic. was. *Sech Salim Mangass*.
Van Palembang per Ned. ind. bark *Ktm Tiantaj*, gez. Goei Potjoan.
f 3000 silv. munt. f 6000 receptis. *Gezagvoerder*.
Van Manila per Ned. schip *Wilhelmina*, gez. Ihnen, agt. van Ommereu Rueb en co.
227 kn. sigaren. 825 pic. saphout. *Borneo Comp. Limited*.
600 pic. saphout. van Ommereu Rueb en co.
Van Poeloeoeu en Cheribon per Ned. ind. bark *Oeij Sinjo*, Oeij I.
91 ps. batik kleedjen. 78 do. batik doeken. 152^{2/100} pic. tabak. *Gezagvoerder*.
600^{2/100} pic. suiker. van Ommereu Rueb en co.
100 pic. koffij. 147^{2/100} do. suiker. 45 legg. arak. *Paine Stricker* en co.
125 legg. arak. *Maclaine Watson* en co.
1 wagen. *Paine Stricker* en co.
85 pic. gambier. *Gezagvoerder*.
Van Tagal per Ned. schip *Barend Willem*, gez. Retgers, agt. *Paine Stricker* en co.
550 pic. tin. 100 do. rotting. 2000 do. koffij. 10001^{2/100} do. suiker. 4003^{2/100} do. koffij. N. H. M.

Van Cheribon per Ned. bark *Stad Middelburg*, gez. Ouwehand, agt. van Ommereu Rueb en co.
500 pic. tin. 4572 do. koffij. 130 do. rotting. 8488^{2/100} do. suiker. N. H. M.
Van Japan per Ned. schip *Anna Digna*, gez. Ouman, agt. Haager en Schuurman.
2020 pic. koper. 3500 do. was. 200 bn. tarwe. 500 bs. kamfer. 980 ps. vloersteen. 100 pakk. vloermatten. 850 do. bezems. 125 ks. tijntjauw. 344 do. pajongs. 12 do. bedak. 250 pic. brandhout. 8 ps. martevanen. *Gouvernement*.
Van Balie per Ned. ind. schip *Atiatool Rachman*, gez. Sech Oemar Badafel.
110 koj. rijst. 60 ps. koehuiden. *Said Aloewie*.
Van Kotteo per Ned. ind. schip *Adenan*, gez. Sech Moh. Yasien.
34090 bn. rotting. 28^{2/100} pic. wap. *Gezagvoerder*.
Van Samarang per Ned. ind. bark *Maas Dennek*, gez. Hadjie Moh. Saat.
572 pic. rijst. 5^{2/100} koj. padie. 9 pic. triepang. 58625 ps. mal. en 5500 do. kadj. matten. 5 cod. ijzerwerk. *lading voor Bandjermassing*.
100 cod. slendangs. *lading van Grisseo*.
Van Bandjermassing per Ned. ind. bark *Resgehair*, gez. Sech Hassan bin Ouman.
13289 bn. rotting. 400 ps. planken. 25700 do. kadj. matten. 6400 do. mal. matten. *Sch Abokar Alabidie*.
Van Cheribon per Ned. ind. schoen. *Argo*, gez. Mathije.
1750^{2/100} pic. rijst. *Pandel en Stichaas*.
2 ps. machinerien. *Pitcairn Syme* en co.
Van Bencoolen per prauw gez. Sie Kandang.
2^{2/100} pic. not. muskaat. 3 do. foelie. 2^{2/100} do. was. 180 do. dammer. *Oei Soehoot*.
Van Riouw via Singapore per Ned. ind. bark *Said Mashoor*, gez. Hadjie Achmad.
24^{2/100} pic. gambier. 20 vn. rottekruid. 2 pic. medicijnen. 600 planken. *Gezagvoerder*.
Van Palembang via Muntok per prauw *Tjemplong*, gez. Dhisman.
76 pic. rotting. 1 do. onge. katoen. 3^{2/100} do. benzoin. 74 do. saparantoe. 51 do. boombast. 26^{2/100} do. boombast. 1^{2/100} do. poellessarie. 800 ps. silv. munt. 181 pic. boombast. 1 corg. anhalo. *Gezagvoerder*.
Van Bandjermassing per Ned. ind. bark *Tatas Bandjermassing*, gez. Surief Mohammad.
75 ps. doerias. 20 corg. sarongs. *aan boord gebleven lading*.
28155 bn. rotting. 37123 ps. mal. ee 7920 do. kadj. matten. 200 planken. 6corg. dajak. matten. *Gezagvoerder*.
3 ks. cotouetten. *aan boord gebleven lading*.
Van Bandjermassing via Samarang per Ned. ind. bark *Almansoor*, gez. Oesman bin Alie Takier.
1800 pic. rotting. 11455 ps. mal. matten. 20415 do. kadj. matten. 100 do. planken. 40 do. chiften. 54 do. sarongs. 1 kt. batik. sarongs slendangs en doeken. *Moh. Jasien*.
Van Japan per Ned. bark *Jan Daniel*, gez. Huijgens, agt. Kopermit en co.
100 pic. brandhout. 2020 do. koper. 3000 do. boomwas. 1200 bn. tarwe. 200 pic. gedr. zeekatten. 600 kn. soja. 100 pakk. bezems. 100 do. voetmatten. 580 ps. vloersteen. 20 kn. hongliang. 6 do. gensing. 11 ps. martevanen. 7 kn. sigaren. 16 do. schelp visch. 8 do. eetwaren. 8 do. sechroost. 4 do. champagnons. 5 do. lekwerk. en porcelein. 1 do. papier. 1 do. monsters. 2 do. lineier machine. *Gouvernement*.
Van Bombay per Ned. bark *Haasstroem*, gez. Hehema, agt. Cezard en co.
1262 pakk. dadels. *Gaspers* en co.
Van de Cooco's Eilanden per Eng. brik J. C. Ross, gez. Ross, agt. Adam en co.
42 vn. olie. 200,000 klappers. *Adam* en co.

UITVOER.

Near Nederland per Ned. schip *Princes Amelia*, gez. Goeneveld, agt. van der Burg Vriesendorp en co.
2511 pic. koffij. 73^{2/100} do. schildpad. 1520 ps. buffelhuiden. 59^{2/100} do. rotting. 5 do. kaneel. 15 do. koffij. 2137^{2/100} do. suiker. 10 rotting. 100 ps. runderhuiden. N. H. M.
Near Nederland per Ned. bark *Jan Hendrik*, gez. de Jong, agt. Kopermit en co.
400 pic. tin. 100 do. sap. hout. 5502 do. suiker. 5502 do. koffij. 100 do. rotting. 1 kt. boeken. N. H. M.
12 kn. olie. *aan boord gebleven lading*.
Near Australie per Eng. schoen. *Empres*, gez. Thomas, agt. Adam en co.
1796 pic. suiker. 75 do. koffij. 50 do. padie. *Adam* en co.
Near Nederland per Ned. schip *Barend Willem*, gez. Retgers, agt. *Paine Stricker* en co.
550 pic. tin. 100 do. rotting. 2000 do. koffij. 10001^{2/100} do. suiker. 4003^{2/100} do. koffij. N. H. M.
Near Nederland via Samarang per Ned. schip *Susanna*, gez. Kaleshoek, agt. van Ommereu Rueb en co.
600 pic. tin. 5000 do. koffij. 200 do. rotting. N. H. M.
Near Soerabaya per Amer. schip *Norman*, gez. Switt, agt. *Maclaine Watson* en co.
554 tonu. ijs. 30 kn. drilla. 300 vn. meel. 200 ks. zeep. 50 vn. bier. 50 do. harst. *aan boord gebleven lading van Boston*.
Near Nederland per Ned. bark *Elisa Susanna*, gez. Kuijt, agt. van Ommereu Rueb en co.
600 pic. tin. 399^{2/100} do. thee. N. H. M.
170 pic. rotting. 460 do. suiker. 188 do. gomelastiek. 2970 do. rijst. 100 leggers. arak. 14 ks. paarlermoer. 1 kt. schildpad. 20 buffelhuiden. 4 ks. kajoepeetie. olie. uit entrep. *Agenten*.
26 ks. paarlermoer. 2 do. schildpad. 30 buffelhuiden. 4 pakk. gomelastiek. 15 ps. kajoe. boekoe. 50 bn. wild. nooten. 2826 ps. buffelhoorns. 3 ks. kajoepeetie. olie. 1 pak. rotting. 23 pic. cassia. vers. uit entrep. *Busing Schröder* en co.
3 koff. gebr. kleedoren. 1 kt. jap. goederen. 1 do. jap. porcelein. 24 ks. meubelen. 100 do. sago. 3 do. ananas in blik. *van der Bissen* en co.
2000 pic. suiker. *van der Burg Vriesendorp* en co.
13^{2/100} pic. not. muskaat. 8^{2/100} do. foelie. 43^{2/100} do. wild. noten. *Hunter Houghton* en co.
4/m sigaren. 1 koff. kleedoren. 1 kt. kleinigheden. 5 ks. ananas. op water. 1 mand. suiker. 1 kt. diversen. specerijen. 1 do. boeken. *de Weerd Ruij* en co.
Near Nederland via Tagal en Soerabaya per Ned. schip *Nieuwland*, gez. Bennink, agt. *Landberg Bezoet de Bie* en co.
450 pic. tin. 100 do. rotting. 200 do. koffij. 100 do. sap. hout. uit entrep. N. H. M.
Lading voor Tagal.
2 vn. bier. 2 zakk. gram. 2 vs. asjn. 1 pak. bezems. 67 ks. prov. 2 dranken. 4 ks. jap. goederen. 2 koffers. 2 emmers. 2 ks. blikwerk. 1 ijzeren. stoel. 3 paerden. 1 trommel. 2 buxsen. 1 pistool. *Boudriot*.
2 vn. harst. 4 do. loodwit. 2 do. menie. 1 stuk. leeg. 9 bladen. koper. 1 kt. borax. 1 do. zoutsuur. 4 schuifjes. tin. 1 kt. wadong. 10/m sigaren. 2 pakk. wagenvoeren. *Landberg Bezoet de Bie* en co.

35 ks. provisien. *Gumprik en Strauss*.
3 ks. provisien. *Casaletto* en co.
Lading voor Soerabaya.
1 kt. boeken. 1 ijzeren. ledikant. N. H. M.
100000 steenen. *aan boord gebleven lading*.
Near Nederland via Soerabaya per Ned. bark *Jahanna Maria*, gez. Overgaauw, agt. van Ommereu Rueb en co.
500 pic. tin. 200^{2/100} do. thee. N. H. M.
4160 pic. suiker. 107 do. gondammer. 476 ps. buffelhuiden. 162 koehuiden. 25^{2/100} leggers. arak. 6 kn. diversen. *de Weerd Ruij* en co.
100 pic. rotting. *Agenten*.
Near Mandaar per prauw *Toop*, gez. Naida Moehamad.
5 thails. stofgoud. *Oewa Rafja*.
120 pic. rijst. 20 ps. wit. katoen. f 3000. kopermunt. 20 thee. stofgoud. 77 corg. batik. doeken. 15 do. slendangs. 2^{2/100} pic. sniker. 50 ps. ongebl. katoen. 15 do. mousselines. 20 do. borden. *Gezagvoerder*.
6 ks. garen. uit entrep. *Bahre en Kinder*.
Near Soerabaya per Ned. ind. bark *Bach Mastoru*, gez. Said Machmoet bin Aloewie.
1 doz. amer. stoelen. *D. N. Bvys* en co.
1 wagen. 1 kt. lampen. 1000 ps. sigaren. 1 kt. zeep. 8 gendie. *Abelen Daniison* en co.
15 vn. aardewerk. 1 kt. hoeden. 54 ks. glaswerken. 5 vn. inkt. kt. glaswerken. 1 do. papierwerk. 1 do. schrijfbehoeften. hoeden en kramerijen. 6 ks. schilderijen. 1 kt. lampen kousen. 1 do. parapluie en modeweren. 1 do. kramerijen en schrijfbehoeften. 4 ks. kramerijen en lederwerk. 2 do. blik en ijzerwerk. 1 kt. modewaren. 3 ks. lederwerk en alcatefen. 2 do. boeken en papier. 1 kt. inkt. 2 ks. kramerijen enz. 3 do. gom. kleedoren. 1 kt. kramerijen. 1 do. sweep en en stokken. 1 do. kramerijen. 1 do. tapijten. 2 vn. porcelein. 3 ks. hoeden, zijden, modewaren, kramerijen en papier. 1 kt. kant. toorboeken. 1 do. hoeden. 1 do. zijden modewaren en kramerijen. 1 do. lederwerk. kramerijen. en klokken. 4 ks. lederwerk en kramrijen. 2 do. modewaren. 1 kt. lederwerk. en kramerijen. 1 do. hoeden. 47 do. provisien. 1 kt. gom. kleedoren. 4 ks. diversen. 4 do. glaswerk. en monsters. 1 kt. goudwerken. 1 do. provisien. *Gumprik en Strauss*.
9876 ps. vloersteen. *Ong Goanliang*.
250 keld. genever. 1 kt. spijkertjes. *Arathoon*.
60 ledige leggers. 10 bn. papier. 3 kn. zijdenstoffen. 1 kt. diversen. 1 blik. diversen. *Adam* en co.
Near Nederland via Cheribon. per Ned. schip *Antoinette Seraphine*, gez. Victor, agt. Moormann en co.
250 pic. tin. 60 do. rotting. N. H. M.
voor Cheribon.
9 coll. gouv. goederen. *Gouvernement*.
Near Hongkong via Soerabaya per Ned. schip *Jannette*, gez. Visser, agt. Kopermit en co.
1 kt. gom. kleedoren. *Picart*.
199 pic. rotting. 5951 do. rijst. *Tijken Vaget* en co.
voor Soerabaya.
130 ledige leggers. *Adam* en co.
Near Hongkong per Ned. schip *Hernhard Hertog v. Saxe Weimar*, gez. Hazewinkel, agt. Kopermit en co.
494 tonn. steenkolen. *aan boord gebleven lading*.
300 tonn. steenkolen. *Kopermit* en co.
Near Singapore via Muntok en Riouw per Ned. ind. stoomb. *Banda*, gez. Bosch, agt. Cores de Vries.
2 vs. boter. 2 kn. wijn. uit entrep. *Agenten*.
2 ks. cognac. uit entrep. *van der Meulen* en co.
600 ps. sp. matten. *Assedjan*.
230 ps. sp. matten. *Assedjan*.
1 kt. jap. goederen. *Borneo Comp. Limited*.
f 3400. silv. munt. *Kang Oendjae*.
1 kt. regaal. *Landberg Bezoet de Bie* en co.
f 220,014 silv. munt. f 10000. receptis. 266 coll. div. gouv. goederen. *Gouvernement*.
Near Nederland via Soerabaya per Ned. schip *Louis Meyer*, gez. Hazewinkel, agt. *Landberg Bezoet de Bie* en co.
450 pic. tin. N. H. M.
Near Nederland via Soerabaya per Ned. schip *Anna en Elise*, gez. Jaski, agt. *Paine Stricker* en co.
450 pic. tin. N. H. M.
Near Nederland via Tjilatjap per Ned. schip *Ida Maria de Raadt*, gez. de Boer, agt. *Landberg Bezoet de Bie* en co.
100 pic. tin. 60 do. rotting. N. H. M.
22 roll. vilt. 1 pak. werk. *Landberg Bezoet de Bie* en co.
43 coll. div. gouv. goederen. *Gouvernement*.
Near Zweden via Samarang per Zweed. bark *Victor*, gez. Prehn, agt. Cezard en co.
21 pic. rotting. 1318 do. suiker. 1000 ps. koehuiden. 750 do. buffelhuiden. 126^{2/100} leggers. arak. *Agenten*.
Near Soerabaya per Ned. schip *Henriette*, gez. v. d. Veen, agt. *Bahre en Kinder*.
150 vn. koolteer. 728 stav. en 370 bn. ijser. 1200 ks. zeep. 25 ledige leggers. *Agenten*.
22 pakk. zakken. *Maclaine Watson* en co.
42 vn. aardewerk. 1103 stav. *aan boord gebleven lading*.
Near Nederland via Samarang per Ned. bark *Koning en Vaderland*, gez. van Bruggen, agt. de Weerd Ruij en co.
1 kt. diversen. 20 vs. verl. 3 ks. vernis. 50 keld. genever. 10 vs. boter. 50 hammen. 19 saucije. *aan boord gebleven lading van Nederland*.
voor Nederland.
400 pic. tin. 100 do. rotting. 22^{2/100} do. boombast. N. H. M.
Near Nederland per Ned. bark *Stad Middelburg*, gez. Ouwehand, agt. van Ommereu Rueb en co.
500 pic. tin. 4722 do. koffij. 130 do. rotting. 8488^{2/100} do. suiker. N. H. M.
Near Soerabaya per Ned. bark *Maria Elise*, gez. van der Palle, agt. Moormann en co.
2 kn. wijn. *de Stuere*.
100 bn. manufact. *Agenten*.
30 ks. glas. *Engelhard* en co.
500 keld. genever. 15 bn. en 405 coll. manufact. 7 do. zakken. *Agenten*.
200 vs. boter. 256 ks. kaas. 120 hammen. *Gezagvoerder*.
Zijnde *aan boord gebleven lading van Nederland* zie verdere lading voor Soerabaya bestemd Java-Bode dd. 1 Nov. 1857 No 91.
Lading van Batavia voor Soerabaya.
40 md. min. water. *Engelhard* en co.
40 ks. manufact. *Jacometti* en co.
50 ks. cognac. 1 kt. neteldoek. 13 ks. ruwe. katoen. 1 baal. goet. zakken. *Maormann* en co.
5 ks. kramerijen. 5 do. manufact. uit entrep. 1 baal. neg. jap. lijnen. 2 do. regattas. 4 do. gedr. doeken. *Pitcairn Syme* en co.
2 ks. midspoll. 1 kt. schilderijen. *Agenten*.
15 coll. div. gouv. goederen. *Gouvernement*.